

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ПРОЕКТУ РАДИ ЄВРОПИ
ПОСИЛЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ
ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ
Випуск №3 (Січень – Брезень 2017)

HUNGARY HONGRIE ICELAND ISLANDE IRELAND IRLANDE ITALY ITALIE LATVIA LETTONIE LIECHT
LUXEMBOURG LUXEMBOURG MALTA MALTE REPUBLIC OF MOLDOVA RÉPUBLIQUE DE MOLDOVA M
NETHERLANDS PAYS-BAS NORWAY NORVÈGE POLAND POLOGNE PORTUGAL PORTUGAL ROMANIA
DE RUSSIE SAN MARINO SAINT-MARIN SERBIA SERBIE SLOVAK REPUBLIC RÉPUBLIQUE SLOVAQUE
SUÈDE SWITZERLAND SUISSE «THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF MACEDONIA» «L'EX-RÉPU
TURQUIE UKRAINE UKRAINE UNITED KINGDOM ROYAUME-UNI ALBANIA ALBANIE ANDORRA AND
AZERBAIJAN AZERBAÏDJAN BELGIUM BELGIQUE BOSNIA AND HERZEGOVINA BOSNIE-HERZÉGO
CYPRUS CHYPRE CZECH REPUBLIC RÉPUBLIQUE TCHÈQUE DENMARK DANEMARK ESTONIA ESTONIE
GÉORGIE GERMANY ALLEMAGNE GREECE GRÈCE HUNGARY HONGRIE ICELAND ISLANDE IRELA
LIECHTENSTEIN LIECHTENSTEIN LITHUANIA LITUANIE LUXEMBOURG LUXEMBOURG MALTA M
DE MOLDOVA MONACO MONACO MONTENEGRO MONTÉNÉGRO NETHERLANDS PAYS-BAS NORV
PORTUGAL ROMANIA ROUMANIE RUSSIAN FEDERATION FÉDÉRATION DE RUSSIE SAN MARINO SA
RÉPUBLIQUE SLOVAQUE SLOVENIA SLOVÉNIE SPAIN ESPAGNE SWEDEN SUÈDE SWITZERLAND
OF MACEDONIA» «L'EX-RÉPUBLIQUE YOUGOSLAVE DE MACÉDOINE» TURKEY TURQUIE UKRAIN

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ШАНОВНІ КОЛЕГИ,

Пропонуємо Вашій увазі третій випуск інформаційного бюлетеня Проекту Ради Європи “Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні”. Дозвольте мені привітати Вас із Великоднем та побажати всього найкращого і реалізації планів у 2017 році!

Цим випуском інформаційного бюлетеня хочемо звернути Вашу увагу на основні та найбільш значущі події та інші складові нашої діяльності, що Проект успішно реалізовував протягом першого кварталу 2017 року. Маємо надію, що така інформація буде корисною для ознайомлення та стане приємною згадкою для тих, хто був присутній до висвітлюваних заходів.

Хотіла б привітати переможців конкурсу грантів “Права людини, інтеграція та підвищення спроможності ВПО в Україні: втілення змін на місцевому і регіональному рівнях”, адже сьогодні особливий пріоритет Проекту полягає в підтримці проектів, які забезпечують успішну інтеграцію і підвищення спроможності ВПО на регіональному і місцевому рівнях в Україні, посилюють конструктивні підходи і пропонують для цього унікальні рішення, підвищують обізнаність про те, як вирішувати різні питання внутрішньо переміще-

них осіб в межах приймаючих громад, спрямовані на довгострокові рішення для ВПО.

За підсумками конкурсу було підтримано пропозиції 11 організацій: Благодійний фонд “Слов’янське серце”, Громадська організація “Правозахисний центр “Ліга жінок-виборців”, Громадська організація “Всеукраїнська асоціація фрілансерів”, Громадська організація “Міцна громада”, Луганська обласна організація “Суспільна служба правової допомоги”, Благодійна організація “Позитивні жінки”, Громадська організація “Молодіжна Альтернатива”, Луганська обласна громадська правозахисна жіноча організація “Чайка”, Благодійна організація “Благодійний фонд “Допомога Дніпра”, Всеукраїнський благодійний фонд “Гореніє” та Громадська організація “ДОО “Сила майбутнього”. З березня по вересень 2017 р. дані організації будуть реалізовувати проекти у Луганській, Донецькій, Дніпропетровській і Київській областях.

Ми сподіваємось на подальше продовження плідної співпраці у новому році задля належного реагування на численні виклики та досягнення спільних результатів. Розуміємо, що жодні наші звернення не були б можливі без цілеспрямованого співробітництва з нашими партнерами, і все, що буде досягнуто наступного року, стане результатом нашої тісної взаємодії. Ми впевнені, що наше партнерство і надалі вестиме до позитивних змін в Україні.

З повагою до Вас,
Ганна Христова

СТАДІЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ – СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2017

Окремі здобутки Проекту

13 лютого 2017 року у Києві відбулося засідання Наглядової Ради Проекту «Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні», який імплементується в межах Плану дій Ради Європи для України на 2015-2017 рр.

Проект спрямований на сприяння вдосконаленню нормативно-правової бази стосовно ВПО, реалізації прав ВПО, підвищенню рівня обізнаності щодо прав та потреб вимушених переселенців, а також їх інтеграції до приймаючих громад.

Завдяки спільному обговоренню та опрацюванню діяльності Проекту Наглядовою Радою Проекту було затверджено Робочий плану Проекту, який буде імплементований у 2017 р.

За результатами засідання національні партнери схвально оцінили діяльність Проекту та підкреслили його ефективність та спрямованість на результат.

Серед 50 учасників, які взяли участь у засіданні Наглядової Ради Проекту, були присутні народні депутати

України, керівництво Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, Міністерства юстиції України, Координаційного центру з надання правової допомоги, Державної міграційної служби України, Антитерористичного центру при Службі безпеки України, Представник Уповноваженого Верховної Ради України з питань дотримання прав внутрішньо переміщених осіб, Урядовий уповноважений у справах Європейського суду з прав людини, представники Міністерства закордонних справ України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства освіти і науки України, Донецької, Луганської, Дніпропетровської та Київської обласних державних адміністрацій (цільових регіонів Проекту), лідери провідних громадських організацій, а також команда Проекту.

В рамках цілі № 1, з метою сприяння удосконаленню нормативно-правової бази у сфері захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в країні відповідно до європейських та універсальних стандартів Проектом Ради Європи «Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні» (далі – Проект Ради Європи) було реалізовано наступні заходи:

Протягом лютого - березня (2 лютого та 2 березня) відбулося два засідання підгрупи з підтвердження цивільних станів та угод, визнання юридичних фактів у сфері удосконалення законодавства прав людини внутрішньо переміщених осіб, які проходять систематично в офісі Ради Європи в Україні за підтримки Проекту Ради Європи.

Завдяки створеному майданчику для конструктивного діалогу та залученню до роботи даної підгрупи представників Нотаріальної палати України на чолі з її президентом, керівників профільних управлінь Міністерства юстиції України, а також спільного опрацювання проблемних питань спільно з Координатором програм Плану дій для України Генерального директорату програм Ради Європи, представниками Національ-

ної академії прокуратури України, Координаційного центру з надання безоплатної правової допомоги, Міністерства з питань тимчасово окупованих територій, представників міжнародних та національних громадських організацій, та команди Проекту Ради Європи представникам робочої підгрупи вдалося напрацювати пропозиції по удосконаленню законодавства України в частині оформлення спадщини та вчинення інших нотаріальних дій з нерухомим майном, розташованим на непідконтрольній українській владі території.

Наразі відповідний законопроект проходить процедуру внутрішнього погодження в Міністерстві з питань тимчасово окупованих територій та найближчим часом планується бути надісланим на погодження заінтересованим центральним органам виконавчої влади.

10 березня 2017 року було проведено круглий стіл «Житло та захист соціально економічних прав - як найгостріша проблема ВПО у регіонах» відбувся у Дніпропетровській області.

Метою круглого стало ознайомлення представників Дніпропетровського

регіону із діяльністю Робочої групи з питань підготовки проектів законів та підзаконних нормативно-правових актів щодо вдосконалення національного законодавства України стосовно захисту прав людини ВПО (далі – Робоча група), та отримання експертних думок учасників щодо сфер захисту прав внутрішніх переселенців осіб і вдосконалення діяльності організацій, які працюють з ВПО.

Зокрема, на круглому столі у м. Дніпро були обговорені питання, які стосуються «Проблем захисту соціально-економічних прав ВПО» (соціальний захист та виплати, надання соціальних послуг, доступ до медицини, зайнятість тощо) та «Житла, реституції, компенсації за втрачену власність» (механізми забезпечення ВПО житлом, відшкодування за втрачене житло тощо).

Усі рекомендації, підготовлені за результатами Круглого столу будуть передані представникам відповідних підгруп Робочої групи з питань підготовки проектів законів та підзаконних нормативно-правових актів щодо вдосконалення національного законодавства України. Учасники заходу також висловили сподівання на продовження залучення регіонів до засідань Робочої Групи.

24 березня 2017 року Департаментом соціального захисту населення Луганської обласної військово-цивільної адміністрації та Проектом Ради Європи було організовано круглий стіл “Вдосконалення захисту прав ВПО на законодавчому рівні”.

Метою круглого столу було отримання експертних думок учасників щодо сфер захисту прав ВПО, які потребують особливої уваги в Луганській області. Під час круглого столу відбулась презентація діяльності Робочої групи по вдосконаленню національного законодавства України стосовно захисту прав людини ВПО (далі – Робоча група), створеної наказом Міністра з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України від 12 жовтня 2016, і яка здійснює свою діяльність при технічній підтримці Проекту Ради Європи.

На круглому столі обговорювались питання, які стосуються двох тематичних підгруп Робочої групи: “Проблеми захисту соціально-економічних прав ВПО” та “Житло, реституції, компенсації за втрачену власність”.

У заході взяли участь завідувач та фахівці сектору Міністерства з пи-

тань тимчасово окупованих територій та ВПО України у Луганській області, представники департаментів Луганської обласної військово-цивільної адміністрації, дотичних до проблем ВПО, представники міжнародних та національних організацій громадянського суспільства, УВКБ ООН, керівники та спеціалісти відділів соціального захисту населення Луганської області.

В рамках цілі №2, з метою підвищення спроможність відповідних органів влади ефективно захищати права ВПО, у тому числі через покращення координації; а також вдосконалити доступ до засобів юридичного захисту для ВПО Проектом Ради Європи було реалізовано наступні заходи:

Ознайомчий візит для представників Робочої групи із вдосконалення національного законодавства стосовно захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні та інших партнерів Проекту Ради Європи був організований у Страсбурзі 12-13 січня 2017 року.

Дводенний ознайомчий візит спонукав сторони до продуктивної

дискусії, що підтверджує значний інтерес всіх залучених осіб у просуванні подальшої співпраці та партнерства.

Наразі Україна перебуває у процесі розробки та вдосконалення законодавства у сфері внутрішнього переміщення. Таким чином, ознайомчий візит дозволив делегації дізнатися більше про стандарти Ради Європи в цій галузі та вимоги до подальшого узгодження українського законодавства у відповідності до міжнародних зобов'язань держави.

Була запущена апробація Методології моніторингу дотримання прав внутрішньо переміщених осіб в Україні в регіонах.

17 березня 2017 року довгострокові консультанти Проекту Ради Європи “Посилення захисту прав людини в внутрішньо переміщених осіб в Україні” Київської, Дніпропетровської та Луганської областей взяли участь у зустрічі регіональних представництв та координаторів взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини по обговоренню Ме-

тодології моніторингу дотримання прав внутрішньо переміщених осіб в Україні (далі – Методологія).

Дана Методологія розроблена за підтримки Проекту Ради Європи “Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні” та Проекту ПРООН “Зміцнення потенціалу Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” на запит Офісу Уповноваженого ВРУ з прав людини для використання Офісом та партнерськими громадськими організаціями.

Методи та інструменти проведення моніторингу прав ВПО базуються на індикаторах, що були розроблені відповідно до українського законодавства та співвідносяться зі стандартами Ради Європи та спрямовані на надання комплексного інструментарію для здійснення системного аналізу дотримання та реалізації прав ВПО, що важливо, адже Уповноважений Верховної Ради України з прав людини відіграє окрему роль у захисті прав ВПО через здійснення парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захисту прав кожного на території України і в межах її юрисдикції.

Захід сприяв запуску апробації Методології моніторингу в регіонах за результатами якої, у разі необхідності, її буде доопрацьовано та надана для широкого використання громадянським суспільством та усіма заінтересованими особами.

В рамках цілі №3, з метою підвищення обізнаності серед законотворців і високопосадовців, самих ВПО, приймаючих громад, державних службовців та суспільства у цілому про ситуацію з ВПО, їх права та складності їх практичної реалізації Проектом Ради Європи було реалізовано наступні заходи:

13-14 березня 2017 року Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини Валерією Лутковською відбувся особистий виїзний прийом в Донецькій області, організований за підтримки Проекту Ради Європи «Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні».

Аналогічний особистий виїзний прийом в Луганській області було проведено 28-31 березня 2017 року.

Спільно з Уповноваженим з прав людини прийом здійснювали Представник Уповноваженого з питань дотримання прав внутрішньо переміщених осіб Жанна Лук'яненко, Представник Уповноваженого з питань зв'язків із громадськістю Михайло Чаплига, а також профільні заступники голів Донецької та Луганської обласних державних адміністрацій.

Завдяки наданій можливості особистого спілкування з Омбудсманом, громадяни ставивши запитання, отримували роз'яснення з тих проблемних питань, із якими вони стикаються під час реалізації своїх прав, а також пояснення/поради, як діяти у тій складній ситуації, що склалася на Сході України.

Розпочато виїзні консультаційні візити представників місцевих центрів та бюро з правової допомоги для ВПО у віддалених місцевостях та центрах компактного розселення ВПО у Луганській та Донецькій областях.

Протягом березня – липня 2017 року проходять виїзні консультаційні візити представників місцевих центрів та бюро з правової допомоги для внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) у віддалених місцевостях та центрах компактного розселення у Луганській та Донецькій областях. Підтримка виїзних консультаційних візитів відбувається за сприяння Проекту Ради Європи «Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні» та у співпраці з Координаційним центром з надання безоплатної правової допомоги.

В рамках цілі №4, з метою сприяння розвитку інтеграційної політики для ВПО і підтримки ініціатив щодо інтеграції та підвищення спроможності ВПО на рівні громад та з метою знаходження довготривалих рішень Проектом Ради Європи було реалізовано наступні заходи:

6 березня 2017 року у Києві відбулась вітальна зустріч переможців конкурсу грантів «Права людини, інтеграція та підвищення спроможності ВПО в Україні: втілення змін на місцевому і регіональному рівнях» в рамках Проекту Ради Європи «Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні».

Метою конкурсу була підтримка проектів, які забезпечують успішну інтеграцію і підвищення спроможності ВПО на регіональному і місцевому рівнях в Україні, посилюють конструктивні підходи і пропонують для цього унікальні рішення, підвищують обізнаність про те, як вирішувати різні питання внутрішньо переміщених осіб в межах приймаючих громад, спрямовані на довгострокові рішення для ВПО. Заявки приймалися до 29 січня 2017 року. Зацікавленість у конкурсі виявили

93 організації, надіславши відповідні проектні пропозиції.

За підсумками конкурсу буде підтримано пропозиції 11 організацій:

- Благодійний фонд «Слов'янське серце»
- Громадська організація «Правозахисний центр «Ліга жінок-виборців»
- Громадська організація «Всеукраїнська асоціація фрілансерів»
- Громадська організація «Міцна громада»
- Луганська обласна організація «Суспільна служба правової допомоги»
- Благодійна організація «Позитивні жінки»
- Громадська організація «Молодіжна Альтернатива»
- Луганська обласна громадська правозахисна жіноча організація «Чайка»
- Благодійна організація «Благодійний фонд «Допомога Дніпра»
- Всеукраїнський благодійний фонд «Гореніє»
- Громадська організація «ДОО «Сила майбутнього».

Запропоновані переможцями проекти будуть реалізовуватися у Луганській, Донецькій, Дніпропетровській і Київській областях на протязі березня – вересня 2017 року.

17 березня 2017 року було проведено інтеграційний захід «Вік не вирок» було успішно проведено для переселенців похилого віку у м. Краматорськ, Донецької області.

Захід було проведено проектом Ради Європи за сприянням Донецької військово-цивільної обласної адміністрації, Краматорської міської ради та у співпраці з ініціативною групою волонтерів.

Метою заходу було сприяти розбудові позитивних відносин між переселенцями похилого віку та приймаючою громадою, а також підвищити стійкість переміщених літніх людей до несприятливих психологічних впливів та факторів.

Учасники заходу мали змогу взяти участь у навчальних модулях: «Здоровий спосіб життя та культурно-освітня діяльність літніх людей. Чому потрібно активно жити?» та «Знайомство і налагодження комунікацій, як спосіб інтеграції та розбудови позитивних відносин у приймаючій громаді», що було проведено професійними тренерами-психологами.

Ініціативною групою волонтерів, за підтримки Проекту, було проведено

три майстер-класи з ціллю психологічного розвантаження учасників, під час котрого усі бажаючі змогли взяти участь у воркшопах «Композиція» (виготовлення великодніх букетів з пап'є маше), «Рукоділля» (виготовлення флорентійського саше) та «Мистецтво складання форм та форм» (виготовлення оригамі).

31 березня 2017 року Проектом Ради Європи "Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні" у співпраці із Луганською обласною військово-цивільною адміністрацією проведено обласний форум "Інтеграція ВПО та розвиток громад: кращі практики".

Захід мав на меті створення простору для знайомства, спілкування, обміну досвідом та мережування представників державних організацій та громадського сектору, що впроваджують заходи та проекти, спрямовані на інтеграцію ВПО в приймаючі громади Луганської області. Форум зібрав близько 100 учасників, які представляли департаменти обласної адміністрації, освітні, культурні заклади, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, міжнародні

гуманітарні організації, національні та місцеві НУО, агенції ООН.

Програма заходу передбачала простір для обміну досвідом за напрямками діяльності, обговорення внеску учасників у реалізацію "Регіональної програми з підтримки та адаптації ВПО в Луганській області на 2017-2018 роки".

25 організацій презентували свої практики по трьох різних напрямках: інтеграція через реалізацію культурних та освітніх проектів, інтеграція через надання соціальних послуг; інтеграція через ініціативи із працевлаштування, саме за якими учасники напруювали пропозиції щодо заходів, які можуть реалізовуватись в контексті "Регіональної програми з підтримки та адаптації ВПО в Луганській області на 2017-2018 роки".

За результатами Форуму додатково буде підготовлено збірку із кращими ініціативами по інтеграції ВПО в приймаючі громади, що реалізовані у Луганській області.

РЕСУРСИ

Проект зібрав і опублікував на своїй веб-сторінці цілу низку матеріалів, що сприяють доступу до стандартів Ради Європи для фахівців, які працюють в Україні, зокрема:

- резолюції та рекомендації Парламентської асамблеї Ради Європи та Комітету Міністрів щодо внутрішнього переміщення, доступні українською та англійською мовами;
- вибірку справ Європейського суду з прав людини, що стосуються прав ВПО, перекладених українською мовою (доступних також англійською мовою).

Проект забезпечив суддів, адвокатів, фахівців у галузі права та представників громадянського суспільства матеріалами, які зараз широко використовуються в їх діяльності, спрямованій на посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні.

ПОДАЛЬШІ ДІЇ:

Ми плануємо надалі регулярно інформувати Вас про стан реалізації Проекту та наші останні заходи, тому ми хотіли б представити Вам:

- Наш третій щоквартальний інформаційний бюлетень
- Веб-сторінку Проекту

<http://www.coe.int/en/web/kyiv/idps>

Ми будемо раді Вашим пропозиціям та ідеям, які стануть корисними та цінними для нашої спільної роботи.

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Офіс Ради Європи в Україні
вул. Іллінська 8, під'їзд 7, 04070
Київ, Україна
Тел.: +380.443.039.914 (внт.135)
Факс: +380.444.256.001
<http://coe.kiev.ua/>

Проект Ради Європи
“Посилення захисту прав людини
внутрішньо переміщених осіб в
Україні”.

КОМАНДА ПРОЕКТУ

Ганна Христова,
Керівник Проекту
Ganna.Khrystova@coe.int

Анна Портнова,
Асистент Проекту
Anna.Portnova@coe.int

Сергій Марущенко,
Довгостроковий консультант
Проекту в Київській області
kyiv.coe@gmail.com

Олександр Ворошков,
Довгостроковий консультант
Проекту в Донецькій області
kramatorsk.coe@gmail.com

Олексій Мурашкевич,
Довгостроковий консультант
Проекту в Луганській області
severodonetsk.coe@gmail.com

Олександр Кисельов,
Довгостроковий консультант
Проекту в Дніпропетровській області
dnipro.coe@gmail.com

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE